

73

ESTI HÍRLAP

1980 JAN 4

HAT ÉVVEL „A SZÁZAD LELETE” UTÁN

Előkerült a Madonna-fej

Királyi műhely alkotásai • Folytatódik a feltárás

A budavári ásatások új nagy meglepetése: csaknem hat évvel azután, hogy napvilágra került „a század lelete”, a félszáz gótikus szobor — a régi feltárástól távolabb dr. Zolnay László megtalálta a híres „Fehér Madonna” torzó fejét. Ez megerősíti a feltevést: másutt is rejthet még a föld szobrot vagy legalábbis torzót.

— Az 1974-es ásatás talán legszebb lelete a Fehér Madonna — mondja dr. Zolnay László. — Csodálatos érzékenységgel, nagy áhítattal faragta meg a művész. Sajnos, torzó a fejét nem találtuk meg.

FELTÖLTÖTT PINCEK

— Volt akkor remény, hogy előkerül a fej is?

— Reméltem. Mint ahogy remélem, hogy kiássuk

még több más torzó hiányzó részét is. Hiszen a legtöbb esetben csak a törzset vagy a fejet tártuk fel.

— Mi a reménykedés alapja?

— Az, ahogyan a földbe került a félszáz szobor.

— Hat év alatt sokat vitakoztak azon, honnan ered a lelet. Mi a viták eredménye?

— Két felfogás van. Egyes vélemények szerint a királyi műhely fel nem használt alkotásai. De lehetséges az is, hogy a szobrok a palota falát díszítették. Ami kétségtelen: Zsigmond korában a nagy építkezések idejében ezek elraktározták a régi város lerombolt házainak pincéit.

— Milyen régi város házai voltak itt?

— A palota nyugati oldalában korábban feltártam a XI—XII. századi falut. Házait a tatárok elpusztították. IV. Béla korában itt kőváros épült. Védőfalát is hosszan kiástuk. Később, ahogy terjeszkedett az innen délre emelt palota, a várost lebontották és a házak pincéit feltöltötték.

ILLESZKEDIK

— Miért fontos, hogy feltöltött pincék rejtették a gótikus leleteket?

— Az 1974-es feltárások helye nem szobrok lerakata volt, vagyis nem elhatárolt terület. Szekerek hordták ide a sok szobrot és más követ. Szállítás közben vagy már előtte is több megsérült, szétesett. A királyi műhely vagy a régi palota köveit másutt is eláshatták. Ez magyarázza, hogy most a lelőhelytől húsz méter tá-

volságra találtuk meg a Madonna fejét.

— Hogyan állapították meg, hogy a lelet a szobor része?

— A különféle vizsgálatok egyöntetűen bizonyítják. De már szemmel is látható volt, hogy a törzs és a fej törési felülete megfelelően illeszkedik.

— Milyen érzés hat év után megtalálni a legszebb szobor fejét?

— Lapjuk munkatársra hat évvel ezelőtt megkérdezte, milyen érzés volt félszáz gótikus szobrot találni? Most is azt felelhetem: nagy öröm, hiszen a lelet egész művészettörténetünk nyeresége. A budai várban — s másutt is — a háborúk szinte minden középkori szobrot elpusztítottak. A feltárások szemléltették, hogy milyen fejlett, gazdag volt régi művészetünk. S minél teljesebb a lelet, annál meggyőzőbb képet ad.

ÉS A LOVAG?

— Hol kutat most?

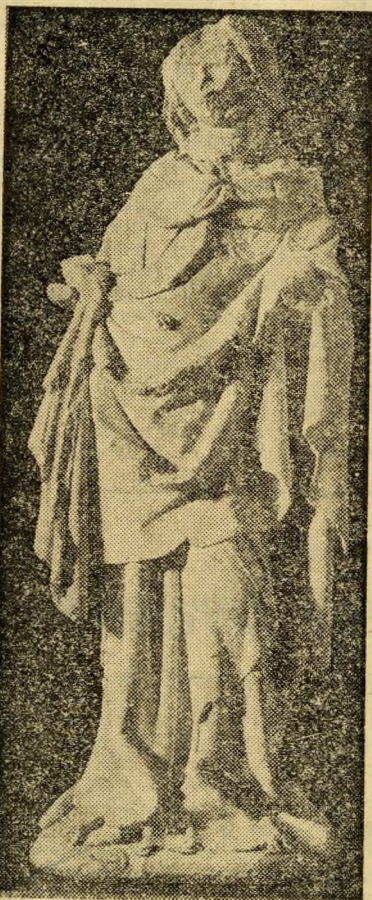
— A nemrég elbontott út helyén. Itt ugyanúgy találhatóak feltöltött pincék, mint a régi lelőhelyen.

— Az 1974-es lelet nagy meglepetés volt. De mennyi esély lehet még, hogy megkerüljenek a szobrok hiányzó részei.

— Minden fejhez törzset, minden törzshöz fejet is faragtak. Sajnos, az immár világhírű szakállas lovag ugyanúgy csak torzó, mint a kékpalástos nő. Nem lehetetlen, hogy megtaláljuk a szobrok elveszett részeit. S talán más szobrot is őriz még itt a föld. Ezért minél előbb fel kell tárnunk a területet.

Aczél Kovács Tamás

Fehér Madonna

A budavári gótikus gyűjtemény új kincse a Fehér Madonna. Új, hiszen 1974-ben, amikor dr. Zolnay László az egykori középkori város helyén, a mai palota nyugati oldalában feltárta művészeink ötszáz éves örökségét, csak a szobor törzsét ásta ki. Akkor még kevesen hitték, hogy egyszer majd előkerül a Fehér Madonna feje is. A nemrég elkezdett ásatások első fontos eredménye a lelet. S különösen nagy szerencse, hogy épp a legszebb szobor elveszett fejére bukkant a régész. A budavári ásatás nagy sikeréről lapunk 3. oldalán tudósítunk.